

NOTA KOMISJI W SPRAWIE USTANAWIANIA CELÓW OCHRONY DLA OBSZARÓW NATURA 2000

Wersja ostateczna z dn. 23 listopada 2012 r.

Celem niniejszej noty jest dostarczenie wytycznych, pomagających państwom członkowskim w ustalaniu celów ochrony dla obszarów Natura 2000.

1. Czego wymaga dyrektywa siedliskowa?

Istnieje wiele odniesień do pojęcia ‘cele ochrony’ w preambule dyrektywy, jak też istnieją wyraźne odniesienia do tego pojęcia w artykule 6.3. Potrzeba określania celów ochrony dla obszaru Natura 2000 wiąże się również z treścią art. 4.4 i 6.1 dyrektywy, oraz jest ważna także w kontekście art. 8.2.

Preambuła do dyrektywy stanowi:

„jest właściwe, aby na każdym wyznaczonym obszarze wprowadzić konieczne środki przy uwzględnieniu realizowanych celów w dziedzinie ochrony”

„należy dokonać odpowiedniej oceny każdego planu lub programu mogącego mieć istotny wpływ na cele w zakresie ochrony terenu, który został wyznaczony lub też zostanie wyznaczony w przyszłości”

Zgodnie z art. 4.4 dyrektywy: *„Po zatwierdzeniu terenu mającego znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z procedurą określoną w ust. 2 zainteresowane Państwa Członkowskie możliwie najszybciej, nie później niż w ciągu sześciu lat, wyznaczają ten teren jako specjalny obszar ochrony, ustalając priorytetowe działania w świetle znaczenia tych terenów dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typu siedliska przyrodniczego wymienionego w załączniku I lub gatunku wymienionego w załączniku II, a także do celów spójności Natury 2000 oraz w świetle zagrożenia degradacją lub zniszczeniem, na które narażone są te tereny.*

Artykuł 6.1 stanowi: *„Dla specjalnych obszarów ochrony Państwa Członkowskie tworzą konieczne środki ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych terenów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie środki ustawowe, administracyjne lub umowne, odpowiadające ekologicznym wymaganiom typów siedlisk przyrodniczych, wymienionych w załączniku I, lub gatunków, wymienionych w załączniku II, żyjących na tych terenach.*

Artykuł 6.3 stanowi: *„Każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może na nie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony..”*

Artykuł 7 dyrektywy, który ma zastosowanie do Obszarów Specjalnej Ochrony (OSO, SPA) wyznaczonych na podstawie dyrektywy ptasiej, wyjaśnia, że przepisy z art. 6.3 mają zastosowanie do OSO.

Artykuł 8.2 stanowi: *„Komisja w porozumieniu z każdym zainteresowanym Państwem Członkowskim określa dla terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, w odniesieniu do których Państwo Członkowskie ubiega się o współfinansowanie, środki konieczne do zachowania lub odtworzenia typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym występujących na tych terenach we właściwym stanie ochrony, a także całkowite koszty tych środków”*.

¹ W sprawie Wadden Sea (C-127/02) Trybunał Sprawiedliwości UE uznał, że: „odpowiednia ocena skutków planu lub przedsięwzięcia na dany obszar oznacza, że przed udzieleniem pozwolenia powinny zostać określone, zgodnie z najlepszą wiedzą naukową w tej dziedzinie, wszystkie aspekty planu lub przedsięwzięcia, mogące osobno lub w połączeniu z innymi planami i przedsięwzięciami oddziaływać na cele ochrony obszaru (site’s conservation objectives)”.

Te wyżej wymienione przepisy wskazują na potrzebę ustanawiania celów ochrony związanych z konkretnym obszarem, jako niezbędnego punktu odniesienia do określenia środków ochrony dla tego obszaru, oraz do przeprowadzania odpowiednich ocen oddziaływania skutków planów i projektów na ten obszar..

2. Co oznaczają ‘cele ochrony’?

Artykuł 1 stwierdza, że dla celów Dyrektywy: „ochrona oznacza zespół środków wymaganych do zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków dzikiej fauny i flory we właściwym stanie ochrony...”.

Jak wynika z artykułu 2, ogólnym celem Dyrektywy Siedliskowej jest przyczynienie się do zachowania różnorodności biologicznej przez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk flory i fauny. Środki podjęte na mocy dyrektywy mają na celu zapewnienie, że gatunki i typy siedlisk objętych dyrektywą osiągną "właściwy stan ochrony", a ich długoterminowe przetrwanie będzie zabezpieczone w całym zasięgu ich występowania w UE. Dlatego też, w sensie najbardziej ogólnym, celem ochrony jest określenie ogólnego celu dla gatunków i typów siedlisk, dla których obszar Natura 2000 został wyznaczony, tak aby mógł on przyczynić się do utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu^{2,3} ochrony siedlisk i gatunków, na poziomie krajowym, biogeograficznym lub europejskim.

Każdy obszar przyczynia się do osiągnięcia **właściwego stanu ochrony** (FCS), ale cel ten może być zdefiniowany i osiągnięty tylko na poziomie naturalnego zasięgu gatunku lub typu siedliska. Ogólny cel ochrony, jakim jest osiągnięcie właściwego stanu ochrony, powinien więc być rozważany na odpowiednim poziomie, na przykład krajowym, biogeograficznym lub europejskim. Jednak ogólny cel polegający na osiągnięciu właściwego stanu ochrony dla wszystkich gatunków i typów siedlisk wymienionych w załącznikach I i II do dyrektywy siedliskowej należy przełożyć na cele ochrony na poziomie obszaru Natura 2000, które określają stan, jaki powinien być osiągnięty przez gatunki i siedliska w danym obszarze, w celu maksymalizacji wkładu poszczególnych obszarów w osiągnięcie właściwego stanu ochrony na szczeblu krajowym, biogeograficznym czy europejskim. Dlatego określenie roli, jaką konkretny obszar ma w osiągnięciu właściwego stanu ochrony siedlisk i gatunków obecnych w obszarze w danym państwie członkowskim, powinno być podstawą do określenia celów ochrony na poziomie obszaru.

Ustalenie, dla obszaru Natura 2000, zestawu celów, jakie mają być osiągnięte za pomocą konkretnych i jasnych środków ochrony, wydaje się niezbędne w przypadkach, w których obecny stan gatunków i siedlisk w obszarze nie jest odpowiedni z punktu widzenia osiągnięcia celów krajowych. Obejmuje to ocenę na poziomie obszaru stopnia, w jakim siedlisko lub gatunek wymaga utrzymania, lub, jeśli to konieczne, odtworzenia konkretnego stanu ochrony, w celu zapewnienia, że obszar przyczynia się do osiągnięcia celów ochrony na wyższym poziomie (regionalnym, krajowym, region biogeograficzny lub UE).

Przyjmując cele ochrony dla konkretnego obszaru Natura 2000, państwa członkowskie powinny ustanowić priorytety w świetle znaczenia danego obszaru dla utrzymania lub odtworzenia właściwego

² Stan ochrony siedlisk przyrodniczych został zdefiniowany w art. 1 pkt. (e) dyrektywy jako: suma oddziaływań na siedlisko przyrodnicze oraz na jego typowe gatunki, które mogą mieć wpływ na jego długofalowe naturalne rozmieszczenie, strukturę i funkcje oraz na długoterminowe przetrwanie jego typowych gatunków. Stan ochrony siedliska przyrodniczego zostanie uznany za właściwy, jeśli:

- jego naturalny zasięg i powierzchnia są stale lub się powiększają, i
- specyficzna struktura i funkcje konieczne do długotrwałego utrzymania siedliska istnieją i prawdopodobnie będą istnieć w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz
- stan ochrony jego typowych gatunków jest właściwy.

³ Stan ochrony gatunków, został zdefiniowany w art. 1 pkt (i) dyrektywy jako: suma oddziaływań na te gatunki, mogących mieć wpływ na ich długofalowe rozmieszczenie i obfitość ich populacji... Stan ochrony gatunków zostanie uznany za „właściwy” jeśli:

- dane o dynamice liczebności populacji rozpatrywanych gatunków wskazują, że same utrzymują się długoterminowo jako trwałe składniki swoich siedlisk;
- naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości,
- istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć siedlisko wystarczająco duże, aby długoterminowo utrzymać populację.

stanu ochrony siedlisk i gatunków mających znaczenie dla Wspólnoty obecnych w obszarze i dla spójności sieci Natura 2000 oraz w świetle zagrożenia degradacją lub zniszczeniem, na które obszar jest narażony.

Określenia "cele ochrony", "środki ochrony" i "priorytety ochrony" są często stosowane razem i często mogą być mylone, a nawet przedstawione jako to samo pojęcie. Są one wyraźnie powiązane, ale mają różne znaczenia.

Istotne jest rozróżnienie pomiędzy celami ochrony poszczególnych obszarów, a ogólnym celem osiągnięcia właściwego stanu ochrony. **Cele ochrony na poziomie ochrony obszaru** to zestaw określonych celów, które muszą być osiągnięte w obszarze, aby zapewnić, że obszar przyczynia się w możliwie najlepszy sposób do osiągnięcia właściwego stanu ochrony na odpowiednim poziomie (krajowym lub regionalnym, biorąc pod uwagę naturalny zasięg odpowiednich gatunków lub siedlisk). Jakkolwiek w praktyce dla państw członkowskich może nie być możliwe rozważanie celów ochrony w ramach właściwego stanu ochrony definiowanego na poziomie obejmującym także terytoria innych państw, perspektywa biogeograficzna pomaga w formułowaniu takich celów.

Cele na poziomie obszaru należy ustalić nie tylko dla specjalnych obszarów ochrony (SOO) w ramach dyrektywy siedliskowej, ale także dla obszarów specjalnej ochrony (OSO) na mocy dyrektywy ptasiej, w celu zrealizowania wymagań art. 2, 4.1, 4.2 i 4.4 dyrektywy ptasiej.

Środki ochrony są rzeczywistymi mechanizmami i działaniami, które mają być zastosowane wobec obszaru Natura 2000, w celu osiągnięcia celów jego ochrony. Istnieje obowiązek ustanowienia niezbędnych środków, stosowanych bądź to w poszczególnych obszarach, a nawet w niektórych przypadkach poza granicami obszarów, bądź to w wielu obszarach.

Ważnym elementem osiągnięcia zgodności z art. 6.1 przez państwa członkowskie mogą być środki, które nie są specyficzne dla obszaru. Może to być szczególnie istotne dla obszarów morskich, gdzie na przykład, szersza regulacja działalności połowowej może być istotnym elementem zgodności z art. 6.1. Zgodnie z art. 6.1, środki ochrony SOO muszą odpowiadać ekologicznym wymaganiom typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków wymienionych w załączniku II występujących w obszarze. Środki ochrony są w zasadzie ustalone na poziomie lokalnym / obszaru, ale mogą być również zaprojektowane na poziomie regionalnym lub krajowym, a nawet uzgodnione transgranicznie, na poziomie biogeograficznym lub UE. Mogą one obejmować obszary, które nie są częścią sieci Natura 2000 (działania horyzontalne lub działania na rzecz krajowych sieci ekologicznych, zapewniania łączności ekologicznej itp.).

Priorytety ochrony określają najważniejsze gatunki lub siedliska wymagających podjęcia działań i/lub najważniejsze lub najpilniejsze środki, jakie należy zastosować. Takie priorytety mogą być ustalone na różnych poziomach (UE, poziomie biogeograficznym, krajowym, regionalnym, lokalnym / obszaru). Artykuł 4.4 wskazuje na potrzebę „ustanowienia priorytetów” przy wyznaczaniu obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty jako specjalne obszary ochrony. Jednakże należy również uznać, że formą priorytetyzacji było już samo wybranie obszaru do sieci Natura 2000, ponadto ważne zapewnienie, że wszystkie obszary Natura 2000 są zarządzane w sposób gwarantujący optymalizację ich wkładu w osiągnięcie właściwego stanu ochrony.

Cele ochrony na poziomie obszaru muszą w pełni uwzględniać:

- ekologiczne wymagania gatunków i typów siedlisk ze Standardowego Formularza Danych (tj. obecnych w obszarze, z wyjątkiem tych, których obecność nie jest znacząca, zgodnie z SDF),
- lokalny, regionalny i krajowy stan ochrony siedlisk i gatunków,
- ogólną spójność sieci Natura 2000,
- cele ochrony na szczeblu krajowym / biogeograficznym i wkład obszaru w ich osiągnięcie.

Ważne jest wyraźne rozróżnienie między celami i środkami. Na przykład, cele ochrony powinny być ustalone na dłuższy czas i być stałe; w większości przypadków muszą to być cele długoterminowe. Tymczasem środki ochrony potrzebne do osiągnięcia tych celów, obejmują także środki które mogą się

zmieniać, np. w odpowiedzi na zmieniające się zagrożenia dla obszarów, jak i oczywiście w reakcji na pozytywne efekty środków już podjętych.

3. Kiedy cele ochrony na poziomie obszaru powinny zostać ustalone?

Zgodnie z art. 4.5 Dyrektywy Siedliskowej, określenie celów ochrony obszaru jest prawną i praktyczną koniecznością od chwili zatwierdzenia obszaru przez Komisję jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, w celu zapewnienia zgodności z art. 6.3 i 6.4 dyrektywy. Określenie celów ochrony jest również praktyczne, nawet jeśli nie jest wymagane prawem, jako wymóg skutecznej realizacji art. 6.2, który stosuje się również od chwili zatwierdzenia obszaru przez Komisję jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty.

Jasność co do celów ochrony obszaru jest konieczna, by następnie móc określić środki ochrony dla SOO. Artykuł 6.1 odnosi się do ustanowienia "koniecznych środków ochrony, które odpowiadają ekologicznym wymaganiom typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków wymienionych w załączniku II, występujących w obszarze." Środki te muszą być określone w ciągu sześciu lat (art. 6.1), tak, żeby mogły być ustanowione i stosowane od chwili desygnowania obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty jako specjalny obszar ochrony.

Ustalenie jasnych celów ochrony jest również istotne przy ustalaniu priorytetów, dla zastosowania art. 4.4 dyrektywy siedliskowej, która odnosi się do potrzeby: *"ustalenia priorytetów w świetle znaczenia obszarów dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typu siedliska przyrodniczego wymienionego w załączniku I lub gatunku wymienionego w załączniku II, a także do celów spójności Natury 2000 oraz w świetle zagrożenia degradacją lub zniszczeniem, na które narażone są te obszary."*

4. Jakie elementy należy uwzględnić przy ustalaniu celów ochrony?

Niektóre państwa członkowskie już głęboko przemyślały tę sprawę i przedstawiły odpowiedzi na kluczowe pytania lub specyficzne problemy dotyczące określania celów ochrony.⁴

Gatunki i typy siedlisk, dla których cele ochrony powinny być sformułowane

W zasadzie cele ochrony na poziomie obszaru powinny być ustalone dla wszystkich gatunków i typów siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty oraz dla gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej, jak również w odniesieniu do regularnie występujących migrujących ptaków, które są znacząco obecne w obszarze Natura 2000. Cele ochrony na poziomie obszaru powinny być oparte na wymaganiach ekologicznych odpowiednich typów siedlisk przyrodniczych i gatunków. Powinny one odzwierciedlać znaczenie obszaru dla zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony odpowiednich siedlisk i gatunków, jak również dla spójności sieci Natura 2000. Powinny także odpowiadać na zagrożenia degradacją lub zniszczeniem, na które siedliska i gatunki w obszarze są narażone.

Informacje w Standardowym Formularzu Danych obszaru Natura 2000 stanowią punkt wyjścia dla określenia celów ochrony. Pozwalają również na identyfikację tych gatunków i typów siedlisk, dla których zostało już wcześniej ustalone, że ich obecność w obszarze nie jest istotna (ocena D dla reprezentatywności typu siedliska lub dla populacji gatunku) i dla których dyrektywa siedliskowa nie wymaga działań ochronnych.

Artykuł 6.1 dyrektywy siedliskowej odnosi się do potrzeby ustanowienia niezbędnych środków ochrony "[...] które odpowiadają ekologicznym wymaganiom typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I oraz gatunków wymienionych w załączniku II, obecnych w obszarze". Przy ustalaniu celów ochrony, uwagę należy zatem zwrócić na każdy gatunek/typ siedliska z odpowiednich

⁴ patrz na przykład strona 24-25: "Najczęściej zadawane pytania o cele ochrony na poziomie obszaru" w broszurze na temat : „Dokument celów dla obszaru Natura 2000 – streszczenie”, holenderskiego Ministerstwa Rolnictwa, Środowiska i Jakości Żywności, dostępny na: <https://circabc.europa.eu/w/browse/b1a6c539-9704-4bcd-9ca2-e0449a220abf>

załączników dyrektywy, jaki jest obecny w obszarze. Nie jest jednak konieczne ustalenie szczególnych celów ochrony ani środków ochrony dla gatunków lub siedlisk, których obecność w obszarze nie jest znacząca według Standardowego Formularza Danych (tj. gatunków wskazanych jako mające w obszarze nieznaczącą populację lub zagęszczenie⁵ w stosunku do populacji krajowej (populacja D), typów siedlisk wskazanych jako mających nieznaczącą reprezentatywność⁶ (reprezentatywność D)).

Poziom określania celów ochrony

Odniesienia do celów ochrony w preambule oraz w treści art. 6.3 dyrektywy siedliskowej podkreślają potrzebę ustalenia celów ochrony na poziomie każdego **obszaru**. W przypadkach, w których dwa lub więcej obszarów znajduje się w pobliżu siebie, i chroni takie same gatunki i siedliska, zasadne może być określenie wspólnych celów ochrony dla takiej grupy obszarów. Ponadto biorąc pod uwagę, że cele ochrony powinny być formułowane w kontekście ogólnego osiągnięcia właściwego stanu ochrony, szerszy zestaw celów ochrony może być potrzebny na wyższych poziomach, dla zapewnienia wkładu sieci Natura 2000 w osiągnięcie tego nadrzędnego celu⁷. Jest to również podkreślone przez odesłanie w art. 4.4 dyrektywy: *"...ustalając priorytetowe działania w świetle znaczenia tych obszarów dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typu siedliska przyrodniczego wymienionego w załączniku I lub gatunku wymienionego w załączniku II."*

Jeżeli państwo członkowskie postanowiło ustalić cele ochrony na wyższym poziomie, cel osiągnięcia właściwego stanu ochrony powinien zostać ustalony na poziomie krajowym, regionalnym lub biogeograficznym w obrębie Państwa Członkowskiego, albo na jeszcze wyższym poziomie (biogeograficznym lub UE). Cele ochrony obszaru Natura 2000 i cele stawiane na poziomie regionalnym, krajowym lub szerszym (o ile zostaną zdefiniowane), powinny być komplementarne, ponieważ Natura 2000 jest siecią, w której każdy z obszarów będzie miał określoną funkcję w przyczynianiu się do ogólnej spójności sieci, a tym samym do wkładu tej sieci w osiąganie ogólnego celu, jakim jest osiągnięcie właściwego stanu ochrony gatunków i siedlisk będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Wytoczne / rekomendacje do ustalania celów ochrony

Cele ochrony dla obszarów Natura 2000 muszą być tak jasne i proste, jak to możliwe i muszą pozwalać na praktyczne wdrożenie środków ochrony. Muszą być określone konkretnie i w miarę możliwości być mierzalne. Innymi słowy, cele ochrony określone na poziomie obszaru nie mogą być niejednoznaczne, niejasno sformułowane, nieweryfikowalne lub niejasno określać obowiązków wdrożenia szczególnych środków ochrony.

Następujące standardy formułowania celów ochrony mogą być odpowiednie⁸:

Cele powinny być:

- specyficzne - odnosić się do poszczególnych gatunków lub siedlisk i określać warunki wymagane do uznania celu za osiągnięty;
- wymierne i raportowalne - umożliwiające monitorowanie i ustalenie, czy cele ochrony zostały osiągnięte, jak również monitorowanie i raportowanie do celów artykułu 17 dyrektywy siedliskowej;

⁵ Kryterium B (a) z załącznika III do dyrektywy siedliskowej: Wielkość i zagęszczenie populacji gatunku żyjącej na terenie w stosunku do populacji żyjących w obrębie terytorium państwa.

⁶ Kryterium A(a) z załącznika III do dyrektywy siedliskowej, reprezentatywność Powinno być powiązane z podręcznikiem interpretacji siedlisk, który zawiera definicję, wykaz charakterystycznych gatunków oraz inne istotne elementy ok. Stopień reprezentatywności daje miarę "jak typowe" jest siedlisko.

⁷ Art. 17.2 dyrektywy podkreśla potrzebę *"oceny osiągniętego postępu, w szczególności przyczyniania się Natury 2000 do osiągnięcia celów ustanowionych w art. 3."* (tj. osiągnięcie właściwego stanu ochrony).

⁸ Za wytycznymi brytyjskiego Wspólnego Komitetu Ochrony Przyrody (JNCC) dla morskich obszarów Natura 2000, co do zapewnienia spójności w całej swojej sieci Natura 2000: http://www.ukmarinesac.org.uk/activities/ports/ph2_2_3.htm

- realistyczne – ustalające rozsądne ramy czasowe i wykorzystanie dostępnych zasobów;
- spójne, jednolite co do zastosowanego podejścia - struktura celów ochrony powinna, w miarę możliwości, być taka sama we wszystkich (brytyjska Natura 2000) obszarach morskich oraz w obszarach chroniących te same gatunki / siedliska; należy użyć podobnych atrybutów i celów do opisanego właściwego stanu ochrony;
- wyczerpujące - atrybuty i cele powinny obejmować wszystkie właściwości przedmiotu ochrony niezbędne do opisu jego stanu jako korzystny lub niekorzystny.

Poziom szczegółowości ustalenia celów ochrony niektórych gatunków lub siedlisk może być ograniczony przez niedostatek obecnej wiedzy naukowej. W takich okolicznościach ogólny cel osiągnięcia właściwego stanu ochrony, jak określono w artykule 1 dyrektywy, może być zastosowany w połączeniu z wiedzą dotyczącą konkretnego obszaru – aktualnego występowania, rozmieszczenia itp. gatunków lub siedlisk.

Właściciele gruntów i lokalni ich posiadacze/zarządcy muszą mieć odpowiednią wiedzę i rozumieć cele ochrony na wszystkich poziomach, w szczególności na poziomie obszaru Natura 2000, jak i rozumieć, w jaki sposób mają przyczynić się do ich osiągnięcia. Jasne komunikowanie, jakie są cele ochrony danego obszaru, i w jaki sposób przyczyniają się one do osiągnięcia celów na wyższym poziomie, może pomóc w podniesieniu świadomości i zaangażowania lokalnych interesariuszy.

Jaki status prawny należy nadać celom ochrony?

Cele ochrony na poziomie obszaru, potrzebne już do ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty, są również niezbędne do określenia i ustanowienia środków ochrony dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk. Cele ochrony dla obszaru powinny zostać jasno określone, w świetle znaczenia jakie ten obszar ma dla poszczególnych gatunków i typów siedlisk, dla ochrony których został wyznaczony.

Wyszczególnienie celów ochrony może nastąpić w akcie wyznaczenia specjalnego obszaru ochrony siedlisk prawem krajowym, jak również może zostać dokonane w późniejszych planach ochrony obszaru lub innych podobnych instrumentach.

Kiedy cele ochrony obszaru mają zostać osiągnięte?

Dyrektywa siedliskowa nie określa terminu osiągnięcia właściwego stanu ochrony. Nie ma też takich zapisów co do osiągnięcia celów dyrektywy ptasiej. Istnieje jednoznaczny obowiązek wdrożenia odpowiednich środków ochrony dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk, aby przyczynić się do osiągnięcia właściwego stanu ochrony. W praktyce, środki ochrony dla danego obszaru powinny być ściśle powiązane z celami ochrony ustalonymi dla tego obszaru. Wiarygodność wymaga, by środki ochrony były zidentyfikowane, ustalone i zastosowane w chwili wyznaczenia obszaru jako specjalny obszar ochrony.

Ważne jest także, aby ustanowić harmonogram przeglądu zastosowanych środków ochrony, co do ich przydatności i uzyskiwanych rezultatów, oraz postępu w osiąganiu celów ochrony, w celu sprawdzenia adekwatności, mierzalności i wdrażania środków.

Tłumaczenie robocze: Monika Kotulak, Klub Przyrodników.